

O F F S H O R E
O N S H O R E

TAPILIUSSAQ 1
APERSUINERNIK EQIKKAANEQ

QAASUITSUP KOMMUNIANI NUNAMI SINERISSAP
AVATAANUT TUNNGASUNUT INUUSSUTISSARSIUTINUT
NUNAMINERTANIK TOQQARTUINEQ

IMARISAI

Aallarniut	3
Ujaasinerup nalaa	5
Sanaartornerup nalaa	8
Tunisassiornerup nalaa	9
Apersuinermut najoqqutaq	13
Apersukkat	16

Septembarr 2011

Oqaasertai ilusilersorneralu: COWI A/S

Kalaallisuunngortitsisoq: Frederik Lynge, PolarInfo

Assilisat: Qaasuitsup Kommunia, COWI A/S

AALLARNIUT

2011-mi upernaakkut Qaasuitsup Kommunianni tamarmi umiarsuarlivittut tulluurtunik sinerissallu avataani tunngasunik inuussutissarsiorfiit sinnerinik sioqqutsisumik misissueqqissaarinissaq toqqartuinerlu Qaasuitsup Kommuniata aallartisassallugu aalajangiuppaa.

Qaasuitsup Kommuniata kitaata imartaani annertusiartortumik uuliamik ujaasilluni suliaqarnq, aammalu Kalaallit Nunaanni minnerunngitsumillu Qaasuitsup Kommunianni siunissami uuliamik gassimillu piiasoqarnerata piffissami qanittumi annertuut inissamillu pisariaqartitsisussatut ilippanaatilittut suliaqartoqarnissaanik naatsorsuuteqarnermik tunuliaqarluni sioqqutsisumik misissueqqissaarinissamik pisariaqartitsisoqarpoq.

2010-mi misileraalluni qillerinernit Qaasuitsup Kommuniata uuliamik gassimillu suliaqarnermit misilittakkat siulliit pigilereerpai, 2011-milu sinerissap avataani siunertanut Aasianni nunaminertanik atugaqarsinnaanermik kommune saaffiginnissutisisimalluni. Inuussutissarsiutinut sinerissap avataani sulianut tunngasunut nunaminertat pilersaarsiorlugillu atugassiarinissaanut tunngatillugu kommunip iliuuserisassaanut tunngaviusinnaasumik sioqqutsisumik misissueqqissaarisooqarnissaanik kommunip pisariaqartitsineranik pisut tamakku isumaqarput.

Susoqarfiusinnaasut

Sioqqutsisumik misissueqqissaarinerup immikkoortua siulleq tassaavoq Qaasuitsup Kommuniata kitaatungaani immikkoortortami ujaasinermi tunisassiornermilu atugassarisatut naatsorsuutigisanut atatillugu nunami suliasat ilimanaateqarnerpaat nalilernerit.

Suliaqartuni qitiusumi inissisimasuni avaqqussassaangitsunik inunnik apersuineritigut – tassalu akuersissutisisimasunik soorlulusooq pisortani qullersaqarfinnik, najugaqarfinni sinniisunik allanillu sinerissap avataani suliffissuaqarfimmut attavilinnik – ujaasinerup nalaani, sanaartorerup nalaani tunisassiornerullu nalaani kommunimi nunaminertani inissinneqassasutut sinerissap avataani suliarisat sorliit naatsorsuutigineqarsinnaasunut susoqarfiusinnaasut ilimanaateqartut qulaajarneqarput. Avatangiisitigut, isumannaal-lisaanikkut nunaminertanilu kinguneqaatissat tamaasa ilanngullugit assersuutigalugit katersuivittut ingerlatsivinnut petrokemiskimillu ingerlatsivinnut Qaasuitsup Kommuniata nunaminertanik atugassiissaneramik qulaajaanissaq siunertarineqarpoq, imaluunniit pisariaqartitat tassaaginnassappat pilersuinerit, iluarsaassinerit, sulisut taarsersorneri aammalu malitsigisatut sulisat soorlu aqutsinertut, mingutsitsinermut upalungaarsimantertut, peqqissutsimtu neqeroorutitut il.il. ittut.

Apersuinerit

Suliaqartuni apersukkat Qaasuitsup Kommuniannik suleqateqarluni toqqartorneqarput. Qeqertarsuup Kitaani aamma Baffinip Kangerliumarngani akuersissutisisimasunik apersuinaannissaq immikkut alaatsinaanniarneqarsimavoq. Akuersissutisisimasulli tamaasa apersorneqarsinnaasimanngillat, ilaatigut pissutigalugu akuersissutisisimasut arlallit suliasaminnik pilersaarusiornerminni ima angusaqartigisimasutut misiginnginamik sioqqutsisumik misissueqqissaarinermit naammaginantumik ilapittuisinnaallutik. Apersuinerit sioqqullugit apersuinissamut najoqqutassiaq, llanngussaq 1-imi takuneqarsinnaasooq nassiunneqarsimavoq.

Piffissami 2011-mi maajimit juunimut 30-t missaannik apersuisoqarpoq, inummit inummut apersuinertut imaluunniit oqarasuaatikku apersuinertut ittunik. Kikkut apersorneqarsimanersut llanngussaq 2-mi takuneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaata Avannaata Kitaani sinerissap avataani suliffeqarfissuarnut taperser-suiffittut ilutsip sanarfinissaanut siunissami piviusorpalaartunik susoqarfusinnaasunik inissitsiterinissamut tunuliaqutaasunut pingaarutilerujussuurtut apersuinerit ilaapput. Apersukkat oqaatigisaat toqqaannartumik issuaavigineqanngillat. Oqaatigisaat assigi-inngitsut qulequttanut pingaarnernut pingasunut katersugaapput;

- Ujaasinerup nalaa
- Sanaartornerup nalaa
- Tunisassiornerup nalaa

Kommunimi nunami sinerissap avataani sulianut nunaminertat suusinnaanerinik qula-ajaanermigut kommunip inerikkiartornermi malinnaajumanera arlalitsigut iluarimaaru-taasumik tikkuartorneqarpoq. Tamanna ilutigalugu suliffeqarfiit sumi inississanerinut/suliaminnik inissiissanerinut inaarutaasumik aalajangiussineq suliffissuit namminneq aalajangissagaat aamma oqaatigineqarpoq. Kommune suliaqartutut akuersaartutullu suleqataasutut iliuuseqarsinnaavoq. Tassunga atatillugu kommunip sunik ikiuerusunner-minik ikiuisinnaanermillu nalunaarutimini paatsuugassaanilu tutsuiginartuunissaa pingaartuuvoq.

Apersuinerit sioqqullugit umiarsualiviit aamma Kalaallit Nunaanni uuliasiornerit pillugit nalunaarusiat misissueqjissaarinerillu pissarsiarisinnaasat pingaarutillillu misissorne-qarsimapput. Saniatigut internetimit atugassarsiortoqarpoq. Tunuliaqutitut ilisimasatut nalunaarusiat misissueqjissaarinerillu sorliit atorneqarsimaneri atuakkanik allattorsimaf-fimmi takuneqarsinnaapput.

Misilittakkat piviusut ikittuinnaat

Qeqertarsuup Kitaani Nuullu avataani suliffeqartinni kisiartaalluni Cairn Energy 2011-mi aasaanerani ujaasinermik ingerlatsivoq¹. Qeqertarsuup Tunuani 2010-mi suliffissuaq marlunnik qillerivoq. Akuersissutisisimasut sinneri suli qillerinernik aallartitaqanngillat, akuersissutisisimasullu apersorneqarsinnaasimasut kissaatitik / pisariaqartitatik pillugit piviusunik oqaaseqarnissartik mianersuutigaat. Taamaattumik Cairn Energymit, taakku suleqatigisaannit, suliaqartullu allat ataasiakkaat oqaaseqataat sioqqutsisumik misis-sueqjissaarinermut tunngaviusumi annertungaatsiarput.

Apersuinernit pissarsiat nalunaarummi matumani ataatsimoortitatut ilanngunneqar-put, nalunaarut taanna Qaasuitsup Kommuniani sinerissap avatani sulianut atugassanik nunaminertanik toqqartuinermik suliaqaaqqinnermut tunngaviulluni.

Ujaasinissanik pilersaarusiorminnik suliffit siuarsimanerpaasut inissinissamik pisa-riaqartitat kissaatigisallu, aamma nunaminertanik ilassutitullu atuuffinnik pisariaqartit-sinerit pillugit sulinummut naammaginarnerpaamik ilisimasanik tunniussaarsinnaasi-mapput. Najugaqarfimmi suliaqartut najugaqarfimmi pilersuinermik pissutsinik, soorlu

1 Najoqqutarisaaq: Cairn Energy tassaavoq suleqatigiiffiusumi Capricornimik taaguutilimmi, sulianik inatsisit naapertorlugit isumaginnittuusumi suliaqartuni qullersaavoq.

imermik pilersuinermik immakkullu angallanermik qanimut ilisimasanik ilanngussaqaarsinnaasimapput.

UJAASINERUP NALAA

Maannakkut Qeqertarsuup Kitaani Nuullu avataani ujaasiffinni annertuumik ujaasisoqarpoq. Suliata aasaanerani maajip/juunip missaanit oktobarip tungaanut pipput. Ujaasinerup nalaata ilisarnaatigaa nunap ilaani ujaasiffissatut atugassianut attaveqarnermik, aammalu taamaaginnarallartuunerminnik. Uuliamik tigooraalernissamik sanaartugaqaalersinnaanermut naammattumik uuliamik suli nassaartoqarsimanngippat akuersissutisimasut aningaasaliissutaat uuliasiorfinnut pituttugaapput, nunami ingerlatsivinnut atugassianullu pinnatik. Taamaattumik sumiiffiit suliffeqarfinnit naliliiffigineqartut tassaapput illoqarfinni nunaqarfinnilu inuiaqatigioreersut. Attaveqarfioreersut makkuningga pingaarnernik tulleriiaaraluni naliliiffigineqarput:

- Mittarfittut qulimiguulinnullu mittarfittut iluseqartunut attaveqarfinnut pitsaasunut tunngavigisatut attaveqarfik
- Umiarsualivik pitsaasumik itissusilik
- Nunatat atortuutit ilioqarnissaannut atugassat pitsaasut, annertuut, tikikkuminartut
- Sinnerini nalinginnarmik pilersuisarnerup iluseqarnissaa

Inissisimaneq atugassiallu pillugit isumaliutit

Ujaasinerup nalaani sinerissap avataani suliffeqarfissuit ujaasiffigisanut qanikannersumik pilersuinermut aallaavimmik pisiariaqartitsipput. Tassanngaanniit umiarsuakkut misissuivimmut atortussiat misissugassallu tikiullugillu aallarunneqartassapput, aammalu misissuivimmut tassanngaanniillu sulisut timmisartuunneqartassallutik. Atuuftit taakku marluk ataatsimoortillugit inissinneqartariaqanngillat, sulisulli apersorneqartut aqqiisut "one shop – one stop"-itut ittoq piumaneraat.

Mittarfimmut timmisartunik suluusalinnik tikiffigineqarsinnaasumut attaveqarnissaq, kiisalu qulimiguulinnut mittarfik hangarimik atugaqarfusinnaasoq assut pingaartinneqarput. Pisinnaappallu mittarfik timmisartunik angisuunik sulisunik ilaasulinnik, Kangerlussuakkoqqaarani toqqaannartumik tikiffusinnaasoq. Angallanermi piffissat atukkat pingaartinneqarput, taamaattorli nunataasumi attaveqarfimmik atuulluartumik aamma pilersuisinnaassusermik periarfissanit oqimaaqatigiissinneqarput. Suliffeqarfiit apersorneqartut tikkuarpaat aallaavittut umiarsualivik illoqarfimmi attaveqarfioreersumut atatilugu inissinneqassasoq, tamaani atugassarisat arlallit, soorlu mittarfik, qulimiguulinnut mittarfik, napparsimmavik uuliakoornissamullu upalungaarsimaneq atorneqarsinnaallutik. Saniatigut najugaqarfimmi inuiaqatigiinnut qanitaqarneq pingaaruteqarpoq. Tamatumajugaqarfimmi piginnaasaqarnernik sanarfigoqarnissaanut periarfissimmagu.

Assersuussinissamut ilaatigut Stavanger taaneqarpoq. Illoqarfik Norgep kitaata sine-riaata avataani uuliamik ujaasinissamut 1969-imiilli, uuliamik suli nassaartoqanngitsoq aallaavittut umiarsualivittut toqqarneqarpoq. Pissutsit pioreersut atorneqarsinnaasimap-

put, aammalu umiarsualivik, soorlulusooq tunua'tungaani nunaminertat ujaasinerup annertusiarturnera ilutigalugu aammalu uuliamik gassimillu nassaartoqarnerani allillugit sanaartornissaannut periarfissaqarluni. Ujaasinerup nalaani umiarsualivimmi atugas-siat atorumaneqartut tassaapput nunaminertat umiarsualivittut pissutsinut pitsaasunut atugassat, soorlu umiarsualivimmut minnerpaamik 9 meterinik itissusilimmut pitsaasu-millu talittarfimmut, taamaalilluni minnerpaamik umiarsuit marluk 90 meterit tikillugit takissusillit tulaqqasinnaallutik, nunaminertat ilioqqaaviit minnerpaamik 25.000 m²-it kiisalu illorsuarnik halinik atugaqarsinnaanerit, taamaalillutik ilioqqakkat illup iluaniitin-neqarsinnaallutik panertumilu.

Sulisut taarsersornerini suliaqartuusooq sorleq apeqqutaalluni inunnik assigiinngiiaartu-mik amerlassusilinnik najugassiinissamik angallassinissamillu pilersuinermut aallaavik isumaginnissinnaassaaq. Sulisut akunnittarfimmi inini imaluunniit inissiani najugassin-neqarsinnaanissaat kissaataavoq. Ingammik sulisut ujaasinerup nalaani nunamiittuusut akunnittarfimmi inini najugaqarnatik inissiani najugaqarusunnerupput. Taamatuttaaq apersugarisat napparsimmavimmut peqqissarnissamullu atugassianut attaveqarnerit pingaartinneqartuusut tikkuarpat.

Ujaasinerup nalaani imermut attaveqarnissaq tulluurtuusaaq, imertartoqarsinnaappalli pisariaqarani. Allatut qinigassaq tassaavoq umiarsuarni tarajuaanikkut imermik imigas-saliortoqarnera. Arlallit tikkuarpat suliffeqarfiit illoqarfimmi immikkoortortanilu toqqak-kani ataatsimut inissikkusunnerat. Tamanna suleqatiginnissamut periarfissiilluarpoq, ilaatigut ajutoornernut atatillugu upalungaarsimanerni.

Ujaasinerup nalaani misilittagaagallartut

Qeqertarsuup Kitaani ujaasinerup atatillugu 2010-mi ujaasinerup aammalu 2011-mi umiarsualivittut aallaavittut Aasiaat atornerqarsimavoq, pissutigalugu illoqarfik akuersis-suteqarfimmut qanittuummat, aammalu Qaasuitsup Kommuniani illoqarfimmi kisiartaal-luni naammattunik umiarsualiveqarfeqarmat. Ilannguttoq tassaavoq illoqarfiup tim-misartunut suluusalinnut mittarfeqarnera, sulisut tikisinnissaannik aallartinnissaannillu periarfissiisumik.

Aasaanerani pingaarnertullugu ujaasisoqartarmat, tassalu juunimi oktobarimut, Qaa-suitsup Kommuniani umiarsualiviit sikoqanngiffini kommunimi umiarsualivinnut tunn-gatillugu siku annertunerusutut ajornartorsiutitut isigineqanngilaq. Suliffiit ujaasiner-minnut atatillugu atortut attartornerusarpaat, taamaattumillu ukiumit ukiumut atortunik ilioqqaanissamtu annertunerusumik pisariaqartitsinatik. Taamaattumik ujaasinerup nalerpiaani ilioqqaanissamik pisariaqartitsinerat tunngasuuneruvoq.

Apersukkat arlallit tikkuarpat suliffeqarfiit arlallit ataatsikkut ujaasilissappata Kalaallit Nunaanni tamarmi pisinnaassuseqarnikkut ajornartorsiortoqalissasoq. Taamaattumik nuna tamakkerlugu aaqqiissutissanik pilersaarusiornissamut aammalu siamasinnerusu-mik isiginnilluni pisariaqartitsisoqarpoq.

2010-mi ujaasinerup Aasiaat umiarsualivittut aallaavittut toqqarneqarpoq. Pisoqarfimmi, juunimit oktobarip tungaanut ujaasinerup tunngatillugu umiarsuit 150-it missaat tikipput. Talittarfik ima takissuseqarpoq annerpaamik umiarsuit marlukkaarlutik tale-

qqasinnaallutik. Tamatuma nassataraa pisoqarfiup nalaani pisinnaanikkut annertuumik ajornartorsiuteqartoqarnera, pissutigalugu Aasiaat Avannaani aqqusaartarfittut umiarsualiviummat, taamaattumillu umiarsuarnit ilaasortaatinut, RAL-ip pilersuutitut umiarsuanit kilisaatinillu arlalissuarnik tikinneqartarluni.

Aasianni umiarsualivimmi sinerissap avataani sulianut nunaminertaq 3.000 m²-it misaat, kiisalu illoqarfiup tunuani ujaqquerivimmi 1.000 m²-i atugassiarineqarput. Taakku naammavissunngillat, ingerlatsinermilu isumagisassatigut unammillerfullutik, containerit quleriaarmata, atortussallu tikikkuminaallutik. Unammillerfik alla tassaasimavoq nunaminertat ungaluukkorsinnaannginneri. Nunaminertat matusinnaanissaat assut kissaatigineqarpoq, ilaatigut najugaqarfimmi innuttaasuni inunnik isumannaarsinissamut, ilaatigullu tillinniartoqannginnissaa pillugu.

Suliaqartut amerlanerit kommunimi nunaminertani atugassianilu annertunerusumik artukkiinermik nassataqartitsipput. Suliaqarfissatut sumiiffiup nutaap, toqqorsiviit umiarsualiviillu ataatsimoortissinnaaffiat pitsaanerpaasussaanaera apersuinerne oqaatigineqarpoq. Minnerpaamik suliffiit ataasiakkaat 10.000-20.000 m²-it pisariaqartippaat. Ujaasinerup nalaani pitsaanerpaaq tassaassaaq ilioqqaavimmut tamakkisumik 200.000 m²-it tikillugit annertussusilimmut attaveqarsinnaanissaq. Suliaqartuusut atortut ilaannik annertuumik atueqatigiimmata, soorlu upalungaarsimanermut tunngatillugu, immikkoortortami suliaqartoq sulii ataaseq minnerpaamik nunaminertamik marloriaammik atugaqarnissamik pilersitsissanngilaq.

Aasiaat aamma umiarsuarni qillerivimmi sulisut taarsersornissaannut aqqusaartarfittut atorneqarpoq. 2010-mi pisoqarfimmi sap. akunneranut pingasorialutik sulisut taarsararnejartuarput, taamatuttaarlu 2011-mi ujaasinerup nalaani pisoqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Sulisut timmisartuni attartukkani Aberdeenimit Kangerlussuarmut timmisartuunneqartarput, tassanngaanniillu timmisartuni attartukkani Aasiannukaanneqartarlutik. Mittarfik timmisartunik ilaasartaannik ilaasunik angallassisarnernik nalinginnarnik isumaginnittarfissatut ilusilersorlugulu aqqqissuussaavoq, qillerisoqarfinnit akuttunngitsukkuuaamik inunnik 60-70-inik isumaginninnissamut sanaajunani, tassalu ilaasut nalinginnaat aamma mittarfimmiinnerisa nalaanni. Taamaattumik tikittunut aallartunullu najugaqarfimmi atuarfik tikittarfittut aallariartortarfittullu atorneqarpoq.

Aasianni mittarfiup eqqaani timitatigut pissutit aamma killissaqartupilussuupput. Mittarfimmi timmisartunut arlalinnut inissarisaaq annikitsuaraavoq, qulimiguullinnullu illup iluini inissaqarfeqarani. Qulimiguullit atorneqartut ima teknikkikkut siuarsimatigaat hangarimi inissisimariaqarlutik. Ukiukkut qaammatini ajornartorsiut sakkortusissaat, atortut issi sapermassuk. Taamaattumik Aasiaat sulisut timmisartuunnerinut aallaavitut atorneqarpoq. Qulimiguullit attartukkat sulisullu ilulissani aallaaveqarput, tamaani sulisunut unnuiffissatut atugassiat pisariaqartut pigineqarmata, aammalu qulimiguullit hangarimiitinneqarsinnaallutik.

Sulisut unnuisittarnissaat Aasianni unammillerfusimavoq, illoqarfik naammattumik pisinnaaffeqanngimmat. Taamaattumik assorsuaq pilersuutitut umiarsuit sulisunut unnuinissamik pisinnaaffeqartut atorneqarsimapput. Suliat tamaasa sumiiffimmut ataatsimut katersornissaat kissaatigineqarpoq. Tassalu ilioqqagassat, sulisunik timmisar-

tuussinerit, pilersuinerimi atortussat sinnerinik aallertarnerit, nunami sulisunik najugas-siisarnerit. Tamakkuli pisariaqanngillat piumasaqaataanissaat.

Aasianni imissamaataasoq 1.000.000 m³-it missaanniippoq. Illoqarfup ukiumut affaa nammineq atortarpaa. Saniatigut Taseq 20-mi imertarsinnaasoqarpoq, saani imissamaat 210.000 m³-it missaanniilluni, taserlu puilasqarfeqassasoq ilimagineqarpoq. Upernavimmi qeqertamit Akianit imertartoqassaaq. Tassani imissamaat 50.000 m³-it missaanniippoq, tamannalu illoqarfimmik pilersuinissamut naammavissuunngilaq. Nunaqarfimmit qanittumit Aappilattumit imertartoqarsinnaavoq.

Pilersuinermit tunngatillugu 2010-mi suliaqartup pisoqarfimmi imeq 3.000 - 4.000 m³-ip missaa atorsimavaa, annikitsuararsuarmillu innaallagissamik, umiarsuit il.il. namminneq innaallagissiortuummata. Imeq umiarsuarni nalinginnartut atugassiaavoq. Suliaqartup allap qulaanit taasamit imermik atuinissaq appasinnerulaartoq missiliuutigaa.

Inissiiviusinnaasutut siunnersuutit

Ujaasiffiit imminnut ungasissupilussuummata sumiiffinni arlalinni pilersuinermik aallaavissanik pisariaqartitsisoqarumaarpoq. Aasianni pingaarnertut pilersuinermik aallaaveqarnissap pitsaanerpaajunissaa apersukkat oqaatigaat. Arlallit Baffinip Kangerliumarn-gani avannaani ujaasiffinnut naleqqiullugu Upernaviup pitsaasumik inissisimaffeqarnera arlallit tikkuarpaat. Upernaviup umiarsualivia pitsaangaatsiarpoq, mittarfeqarpoq, aammalu ilioqqakkanut atorsinnaasunik nunaminertanik sanaartortoqarsinnaavoq. Taamaattorli illoqarfimmi unnuisitsivissatut periarfissat pitsaasumillu imermik pilersuineq amigaatigineqarput.

Allat Qaarsut periarfissatut tikkuarpaat. Mittarfiup avannaani nunaminertat annertoq manissoq immap tungaani inissisimavoq, ilioqqagassanut nunaminertanik sanaartortoqarsinnaalluni. Aammattaaq umiarsualiviup allineqarnissaanik pilersaaruteqarpoq, taanna ima itissuseqalissalluni umiarsuit pilersuutit umiarsualivimmut tikisinaalerlutik.

Aasianni illoqarfup avataani qeqertaq Tupilak piviusutut tikkuarneqarpoq, tassani an-nertuupilussuarnik nunaminertaqarmat ilioqqakkanut atorsinnaasunik, soorlulusooq nutaamik umiarsualiviliortoqarsinnaalluni. Tassunga atatillugu qeqertamut imermik nu-ussuisoqarnissaa pisariuallaassanngitsoq Nukissiorfiit ilisimatitsissutigisimavaat. Illoqar-fiup sinneranut qeqertaq attavilerneqassappat annikinnerusumik ikaartarfiliortoqassaaq.

SANAARTORNERUP NALAA

Suliffiit apersorneqartut sanaartornerup nalaani suliat nassaarisaniit assorsuaq aalajan-gerneqartussaani, minnerunngitsumillu sumi nassaarinerneqarneri tikkuarpaat.

Kalaallit Nunaanni pilersuivittut umiarsualivissaviup sanaartorneqarujussuarnissaa sumiissanersoq apersukkat tikkuaruminaatsippaat, aammalu taamatut pisoqassavinner-soq. Nuup eqqaani imaluunniit Kujataani naassaat siulliit pippata tamaani pilersuivittut aallaaviliornissap pinissaa ilimanarsinnaavoq. Avannaani pilersuinermik aallaaviit naju-gaqarfinni iluseqarnerussapput. Qanorluunniilli pisoqassagaluarpat uuliamik nassaar-toqassappat uuliasiorfinnut angallassinikkut ungasissutsinut tunngatillugu avannaani suliaqqarumaarpoq.

Suliaqartut arlallit Norgemit misilittakkat innersuutigaat, tamaani Stavanger, ujaasiner-mut atatillugu pilersuiner-mut aallaavittut toqqarneqaaqqaarsimasoq uuliamik nassa-artoqarnera ilutigalugu illoqarfittaa arriitsumik sanarfineqariartorfiuvoq, Stavangerip sanaartorfunissaanut ilippanaateqarnera pissutaalluni. Taamaattumik pilersuiner-mut aallaavittut sumiiffik/illoqarfik ungasissoq isigalugu sanaartorfunissaanik ilippanaate-qarnissaa pingaaruteqarpoq. Taamaalluni ujaasinerup nalaani piginnaassutsinik sanarfi-neqartunik najugaqarfimmi sanarfineqaaqqissinnaapput.

TUNISASSIORNERUP NALAA

Tunisassiorneq

Apersukkat tamarmik tunisassiornerup nalaani - siunissami ukiut 10-20-it qaangiunnerini atugaalersinnaasumi - pissutsinut tunngasunut piviusutigut oqaaseqarnissartik tunuarsimaarfisupilussuaat.

Qaasuitsup Kommuniani tunisassiornerup nalaani nunap qaani tunngaveqarluni suliat nassaarisanit, aammalu sumi nassaartoqarneranit aalajangerneqassapput.

Alaatsinaaffiit

Taamaattumik Kalaallit Nunaanni nunami suliarisassatut apersukkat maannakkut takorluugaattut susoqarfiussani ilimanarnerpaat tassaapput sinerissap avataani suliffissuarnut tapersersuinikkut atuuffiit, soorlu ilioqqaanerit, sulisut taarsersorneri, upalungaarsimaneq il.il.

Maannakkut Kalaallit Nunaanni uuliamik tunisassior-toqavinnissamik pisoqassaneranik apersukkani arlaannaalluunniit naatsorsuuteqartoqanngilaq. Raffinaderiiliornerit uuliamik maqitsivippassuarnik pisariaqartitsipput, tamannalu Kalaallit Nunaanni piviusorpa-laartut isigineqanngilaq. Kalaallit Nunaat annikitsuinnartut annertussuseqarnermigut uuliamik gassimillu annertoorsuarmik pisiortortuusutut nunanngornaviangiaq. Uuliamik gassimillu piareersaanerit tunitsiviit eqqaanniikkajupput. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni sulisorisat ikittuararsuupput, taamaallunilu tunisassiorneq tunitsivinnik ingerlatsiviit ingerlanneqarnissaannut nunanit allanit sulisorpassuit tikisinneqartariaqarnissaannik nassataqartitsissaaq.

Uuliamik nassaat "tikikkuminarneraassapput", aammani aningaasaqarnikkut iluaquta-nerpaassallutik. Gassimik nassaat tunisassiaralugit aningaasaqarnikkullu isumagininsaat ajornakusoornerrujussuupput. Annertuupilussuarnik nassaartoqartillugu gassimik tunisassiornerit taamaallaat akilersinnaasutut isigineqarput, aammalu nunarsuarmi tamarmi niuerfimmi akit gassimik piiasoqarnissaata akilersinnaanissaanut aalajangi-isuusarput. Uuliamik nasaanut atatillugu gassimik ator-neqarsinnaanngisamik nassaartoqarpat taanna nunap ataanut uterteqqinneqassaaq. Najoqqutakkuminartooq tassaasaaq uuliamik maqitsinerup gassimik maqitsinnaanissamik aningaasaliisussaanaera, gassimillu maqitsisoqarneq marloriaammik akeqartussaavoq.

Atortunut periusissanullu naatsorsuutigisat

Ullumikkut ilisimasat naapertorlugit uuliamik tunisassiorneq FPSO-tut (floating production, storage and offloading) pissasoq naatsorsuutigineqarpoq, isumaqarluni angallat

puttasooq kulbrintit piareersarlugit suliarineqarfiat, kingornatigullu tassani uulia umiarsuarmut allamut nuunneqarnissaata, nunamut assartornissaata imaluunniit ruujorikkut assartornissaat tungaanut toqqortarineqarluni. Angallat FPSO uuliasiorut qilleriviinit qanittuni imaluunniit immap naqqani karbonhybridinik suliarineqartunik tigooraavittut ilusilersugaavoq, tassani taakkunik sanarfillunilu uuliamik toqqorsiveqarluni. FPSO-t sinerissap avataani immikkoortortani suliaqarfignissallugit ajornakusoortuni piumaneqarnerusarput, soorlu issittumi, inissikkuminarmata, aammalu uuliamik avammut tunisinisamat najugaqarfimmi ruujoritigut attaveqarfegartariaqanngimmata. FPSO-t tassaa-sinnaapput umiarsuit uuliamik assartuutit allannortitikkat, imaluunniit ujaasinermut angallat immikkut sanaaq. Angallat uuliamik toqqorsinerinnarmut (suliarineqaqqaanngitsumut) atorneqartoq tassaavoq toqqorsivittut usingiaasarfittullu angallat puttasooq – FSO (floating storage and offloading vessel – puttasutut toqqorsivittut usingiaasarfittullu angallat).

Allatut qinigassaq tassaavoq immap naqqani ingerlatsivik (Subseamik ingerlatsivittut taaneqartartoq), tassani nunap/immap qaani suliaqarfianani, aammalu uulia gassiluunniit allannortinnagut nunami katersuiviliaanneqartarlutik, qulaani taasatut engup, uuliap gassillu immikkoortiterneri pisarlutik. Uulia akuiagassaq aalaakkaasunngortitaq umiarsualivimmu qaninnerpaamut pumperunneqartarpoq, tamaani tankinut immiunneqartarluni, tassanngaanniillu raffinaderiini suliareqqitassanngorlugu umiarsuarnut usilersuutigineqarluni. Gassimik nassaat atugarinerini gassi immap naqqani gassip aqquaatigut toqqaannartumik ingerlateqqinneqanngikkuni nunami LNG-mik ingerlatsiviliaanneqassaaq umiarsuakkut assartuunneqannginnerani.

Maannakkut tunisassiornerup subseami aaqqiissutitut pissanera naatsorsuutigineqanngilaq, taamatut aaqqiissuteqarnermit misilittakkat sikoqarfiusuni suli pitsaasuulermanngimmata.

Ukioq kaajallallugu qillerisoqassappat qillerisarfimmit aalaakkaasumit, puttataannngitsumillu pissasoq oqaatigineqarpoq. New Foundlandimit misilittagaqarpoq, tassani aalaakkaasumik ivertitat betonngimik sanaani annertoorsuarni sananeqarsimallutik, ilulissanit 1000 tonsit tikillugit naqitsineranik akiuussinnaasunik.

Suliffiit apersorneqartut tamarmik aamma tikkuarpaat sinerissap avataani suliffeqarfiusoq tamakkerluni nutaaliortartuusoq. Uuliamik gassimillu annertuunik atugassaqarpat, ullumikkut periutsit atorlugit atorneqarsinnaanngitsuni, taava periutsit pisariaqartinneqartut ineriartortinneqartarput.

Inissisimaneq atugassiallu pillugit isumaliutit

Tunisassiornerup nalaani uuliasiorfinnut pilersuinermut umiarsualiviit ungasissusaat suli pingaaruteqassapput, tassalu ujaasinerup nalaanisulli isumaliutit aallaavigalugit, tassalu isumannaallisaneq, piffissaq aningaasallu.

Ungasissooq isigalugu sumiiffimmi inissinnissamut aalajangiussisut tassaassanngillat kommunip uuliamik gassimillu sulianut atugassanik nunaminertanik toqqartuineratunngaviunani, nunatami atugassiat arlallit aammalu atuuffit allat umiarsualiviup/immiikkoortortap pissusissamisoortumik toqqagarineqarnissaanut tunngaviuineri apersukkat arlallit tikkuarpaat.

Atuuffiit tullinnguuttut pingaartuupput:

- Tunngaviusumik pitsaasumik attaveqarfeqarneq, mittarfimmik atlantiku ikaar-lugu timmisartunik miffiusinnaasutut ilusilimmik.
- Umiarsualivik itineqqortoq.
- Sinnerinilu nalinginnarmik pilersuinnermut iluserisaq.
- Pingaaruteqartuuppulli aamma;
- Illoqarfup/umiarsualiviup "susooqarfiuneranik" uuliamik suliffissuit ilisimassa-gaat, isumaqarluni clusteritut (eqimmaffittut) pinnguisooqarfiusoq – sullissiviit pilersuisooqataasutullu suliffeqarfiit katersuuffiannik, suliarisatigut ilisimasati-gullu ataqatigiissoqarfiusoq.
- Pilersuinnerup, usinik isumaginninnerup il.il. iluini suliffinnut sulisunullu piginna-assuseqartunut attaveqarfeqarnissaq.
- Avatangiisini upalungaarsimanermut, toqqorsivittut atugassianut il.il. ataatsi-moorussatut atugaqarnissamut sumiiffimmik nassaarnissaq.
- Nunaminertat inerikkiartortinnissaannut erseqqissumik piffissamut ungasissu-mut atuuttussamik pilersaaruteqartoqarnera, nalunaarutigineqartumik, aam-malu kommunimi suliatigut aalajangiussarisanit tapersorsorneqartumik.

Pingaarutilittut atuuffik tassaavoq nunami ingerlatsivinnut pitsaasumik innaallagis-samut attaveqarnissaq. Taamatuttaaq uuliamik suliffeqarfiit suliaannik tapersorsuisutut sullissinikkut suliffissuaqarfinni ilaaniarlutik sulisunut nuukkumasunut attaveqarfinnik illoqarfeqarfimmillu sanarfinissamik pisariaqartitsisoqarumaarpoq.

Maannakkut susooqarfiussatut ilimanaateqarnerpaaq tassaavoq assersuutigalugu Esbjergitut ittutut pilersuinnermut aallaavittut umiarsualiviup iluseqalernissaa. Taamaat-tumik pilersuinnermik umiarsualiviup allineqarsinnaanissaata periarfissaqarnera pingaar-tuussaaq. Esbergimiippoq sinerissap avataani siunertanut 200.000 m²-it missaat, maan-nakkulu pilersaarutaavoq 50.000 m²-inik alliliisoqarnissaa.

Stavangerimi Dusavikimi sinerissap avataani sulianut 300.000 m²-it atugassiarineqarput. Umiarsualivik taanna suliffeqarfinnut pingasunut, Statoilimut, Exxon Mobilimut aamma Totalimut aallaavittut umiarsualivittut atuuppoq.

Aammattaaq Kalaallit Nunaat tamarmiulluni ilinniagaqarneq, piginnaanngorsaaneq, aammalu suliffeqarfiit imaluunniit suliffeqarfiit kattussuuttut akimorlugit peqatigiilluni suliaqartariaqartoq tikkuarneqarpoq. Ullumikkut kalaallini suliffeqarfiit ataasiakkaartut mikivallaarput. Kiisalu Kalaallit Nunaat nunarsuarmi nunat nunaviillu akimorlugit suleqa-tigittoqartumi uuliamik suliffissuaqarfup ilaatut isigilertariaqarpoq.

Siunissami uuliamik gassimillu sulianit suliffeqarfinni inuussutissarsiutinilu sunniutaasunik naliliinermut atatillugu apersukkat arlallit oqaatigaat tamatuma ungasinnerusumut isigalugu sunniutip nalilernissaat ajornakusoortupilussuusoq. Aalajangiisutut atuuffiit tassaajumaarput:

- Sumi nassaartoqarnera
- Tunisassiornermut teknologii sorleq atussallugu aalajangiunneqarpa (puttasut uuliasiorfiit – FPSO imaluunniit immap naqqani teknolobii – Sub Sea)
- Kalaallit Nunaanni ataatsikkut nassaartoqarnera

Suliffeqarfiit amerlassusaanni najugaqarfimmi siuariartoqarneranut piginnaasalittut sulisunut attaveqarnissaq atuuffiit aalajangiisut ilagissavaat, soorlulusooq pilersuisooqataanermik inerikkiartornermi siusissumik najugaqarfinni suliffeqarfiit isumaginnissinnaaneri pingaaruteqarlutik, taamaalillutik najugaqarfimmi sullississutinik piumasaqariartuarnermut tunngavilersuillutik.

Najugaqarfimmi piginnaasalittut eqimattoqarfik ukiorpassuit ingerlanerini sanarfineqariartuaassaaq. Minnerpaamik ukiuni 20-ni nunanit allanit piginnaaffinnik pilersuisunillu assorsuaq pisariaqartitsisoqarnissaa ilaatigut Danmarkimit Norgemillu misilittagarineqarpoq, tamatumali kingornatigut najugaqarfimmi piginnaanngorsaasoqarsinnaavoq. Uuliamik gassimillu suliffissuaqarfinni toqqaannartumik suliaqartuusut aammalu toqqaannangnitsumik suliaqartuusut akornanni 1:3-it missaannik attaveqarfeqartoqartoq Offshore Center Danmarkip naliliissutigaa, tamannali missiliuineruvoq annikitsortalersugaanngilluinnartog.

APERSUINERMUT NAJOQQUTAQ

Sammissaq	Apeqquutit
Kommunimi suliat ilusaat annertus-susaallu	<p data-bbox="351 674 826 703">Saqqummiussineq: Apersuinermi sammisat:</p> <p data-bbox="351 732 1417 761">Suliaqartup pingaarnertut sinerissap avataani suliat Kommunimut attuumassuteqarnissai naatsorsuutigai?</p> <ul data-bbox="399 790 699 943" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="399 790 647 819">- Ujaasinerup nalaani <li data-bbox="399 853 687 882">- Sanaartornerup nalaani <li data-bbox="399 913 699 943">- Tunisassiornerup nalaani <p data-bbox="351 972 1445 1039">Piffissamut ungasissumut suliaq qanoq assigiinngisitaartuunissaa naatsorsuutigineqarsinnaava, uuliamik gas-similluunniit nassaartoqarpat, nassaat angissusaat il.il. eqqarsaatigalugit.</p> <p data-bbox="351 1068 1230 1097">Suliffinni/suliffissuarni assigiinngitsuni piumasat/pisariaqartitat assigiinngisitaassappat?</p>

Suliat piviusut

Ujaasinerup nala:**Atugassianik kissaatit piumasaqaatillu:**

Suliaqartut atuuffinnik immikkut ittunik piumasaqassappat (ilioqqaaviit, illut, pisortani upalungaarsimaneq il.il.)?

Suliaqartut ujaasinerup nalaani najugaqarfimmi nunami nukissamik imermillu pilersuinermik piumasaqassappat?

Nunavimmut umiarsuit qanoq angitigisut tikittarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaappat?

Ukiumut/pisoqarfimmut umiarsuit qanoq amerlatigisut tikittarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaappat?

Inissaqarnermut kissaatit piumasaqaatillu:

Immikkoortortap aallaavittut umiarsualivittut toqqaanermi sianigisassat suut pingaarnerpaatut nalilerneqarpat:

- Akuersissuteqarfiusunut ungasissutsini?
- Assigiiartumik ingerlassani – sikumik il.il. akornusersorneqannginnissamut qularnaveeqqut?
- Sikumit akornusersorneqarani immakkut angallannissamut naleqqiullugu pisoqarfiup sivissusia?
- Atuuffiit ataatsimut inissinnissaannik pisariaqartitat – ilioqqaaviit pisariunngitsut inissamilli pisariaqartitsisut inissiffissani allani inissinneqarsinnaappat?
- Mittarfimmut, unnuisarfittut atugassianut attaveqarnerit il.il.?
- Ujaasinerup nalaani umiarsualivittut aallaavimmut illoqarfimmut qanitaqartuuneq qanoq pingaaruteqartigaa, ilanngullugu pilersuutitut qanitaqarneq, sullissineq/iluarsaassineq il.il.?

Sulisut inuttalersuinerillu:

Ujassinerit nalaanni suliffeqarfiit qanoq annertutigisumik inuttalersuinissaat naatsorsuutigineqarsinnaava?

Sulisut namminneq illoqassappat, akunnittarfinniissappat assigisaannilluunniit atugaqassappat?

Innuttaasut sinneri qanoq annertutigisumik ilanngunneqassappat? Immikkut ittunik tamanna pillugu politikkeqarpa?

Suliffeqarfiup tassunga isiginninnera aalajangersimava – immikkoortortami tassani sunniivigineqarsinnaappat?

Naggataarutitut

Aqqusaakkami tassani suliaqartut nunami nunaminertanik pisariaqartitsinernik tamakkiisumik naliliissut suua?

Aqqusaakkami tassani suliaqartut umiarsualivimmut (talittarfiup takissusaa il.il.) piumasaqaatinut tamakkiisumik tamakkiisumik naliliissut suua?

Nunami atugassarisanit isumagineqartussanik allanik pisariaqartitsisoqarpa/piumasaqaateqartoqarpa?

	<p>Sanaartornerup nalaani</p> <p>Sioqutsisumik misissuinerup nalaanit sanaartornerup nalaa qanoq allaassuteqarsinnaanera naatsorsuutigineqarsinnaava?</p> <p>Susoqarfiit sorliit nassuiarneqarsinnaappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nassaarisat annertussusaannik aalajangerneqartuni? - Nassaarisat ilusaannik aalajangerneqartuni (uulia/gassi taakkuninngalu akulerussuunnerit). - Sanaartornerup nalaata ukiuni qanoq amerlatigisuni sivisussuseqarsinnaanera naatsorsuutigineqarsinnaava?
	<p>Tunisassiornerup nalaani</p> <p>Aqqusaakkat sinnerinit tunisassiornerup nalaata qanoq immikkooruteqarsinnaanera naatsorsuutigineqarsinnaava?</p> <p>Susoqarfiit sorliit nassuiarneqarsinnaappat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nassaarisat annertussusaannik aalajangerneqartuni? - Nassaarisat ilusaannik aalajangerneqartuni (uulia/gassi taakkuninngalu akulerussuunnerit).
Aaqqissuussinerit	<p>Suliffeqarfiit ilusaat</p> <p>Aqqusaakkani suliffeqarfinni/suliaqartuni ataasiakkaani aaqqissuusseriaaseq sorleq takuneqarumaarpa?</p> <p>Suliaqartuusut aaqqissuussivik tamaat nassassavaat (sullississutit tamaasa sulisorisallu tamaasa)?</p> <p>Najugaqarfimmi pilersuisooqataasut (taamaattoqassappat) iluarsaassinnermut/sullissinnermut, pilersuinnermut il.il. qanoq annertutigisumik atorneqassappat?</p> <p>Siusinnerusumut naleqqiullugu suliniutinik taama ittunik inuttalersuinnermi allannguuteqartoqassava? (atugarilikat nutaat, suleriaatsit nutaat, teknologii nutaaq).</p>
Pisortanit sullis-sineq	<p>Atuuffinnut, soorlu avatangiisinut upalungaarsimanermut, sullivimmi avatangiisinut, peqqissuunermut/napparsimmavimmut/ajutoornersuarmi upalungaarsimanermut kikkut akisussaasuuppat?</p> <p>Eqqakkanik allanillu sunniutinik malitsigisaanik isumaginninneq?</p>
	<p>Naggasiutitut:</p> <p>Kalaallit Nunaanni tigooraavittut atuufferujussuarnik, raffinaderiini il.il. ilaatitaqanngitsoqarsinnaava?</p> <p>Tamanna pillugu qanoq annertutigisumik qulartoqanngitsigaa/nalornisoqartigaa?</p> <p>Tamatuminnga suut sunniuteqarsinnaassappat?</p>

APERSUKKAT

Uliamik gassimillu suliaqartut, kiisalu pilersu- isooqataasut qullersaqarfiillu:

Nunaoil

Mærsk Oil

Arctic Base Supply

Cairn Energy

ExxonMobil

Aatsitassaqarnermut Naalakkersuisoqarfik

Esvagt

KPMG

Umiarsualivinnut angallassinermullu paasisima- sallit

Esbjergimi Umiarsualivik

RAL Aalborg

RAL Aasiaat

RAL Upernavik

GLV Kalaallit Nunaanni Mittarfeqarfiit

Cougar Helicopters

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoqarfik

Spangenberg og Madsen (Rådgivende Ingeniører – Ingeniørit Siunnersuisartut)

Pilersuineq il.il.

Nukissiorfiit - Nuuk

Nukissiorfiit - Aasiaat

Nukissiorfiit - Upernavik

Polar Oil

Najugaqarfimmi soqutigisaqartuusut

Aasiaat Transport

EMJ Grønland

Qaasuitsup Kommunia

Qaasuitsup Kommunia

Aatsitassarsiorneq pillugu saaffigisassat

P.O. Box 1023

3952 Ilulissat

Grønland

E-mail: qaasuitsup@qaasuitsup.gl

www.qaasuitsup.gl